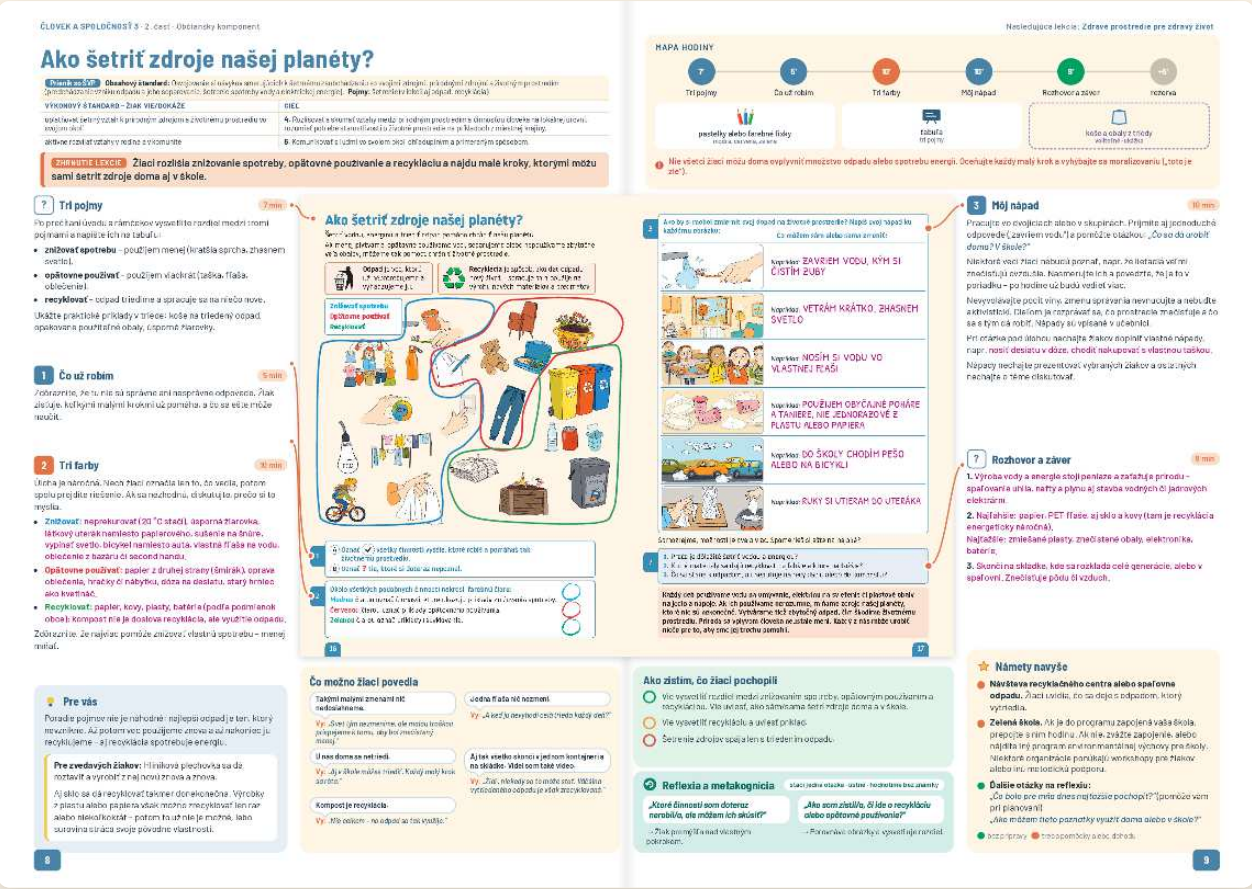

Príručka sprevádza učiteľa každou lekciou pracovnej učebnice Človek a spoločnosť pre 3. ročník (2. časť). Uprostred každej dvojstrany je zmenšená učebnica s vpísanými riešeniami, okolo nej všetko, čo potrebujete na hodinu.

- **Mapa hodiny** – kroky, minúty, pomôcky a citlivé miesta.
- **Čo možno žiaci povedia** – typické výroky a ako na ne reagovať.
- **Reflexia a metakognícia** – otázky na premýšľanie o učení.

- **Poznámky k úlohám** – čo povedať, možné odpovede, prečo to robíme.
- **Ako zistím, čo žiaci pochopili** – jednoduchý nástroj na formatívne hodnotenie žiakov.
- **Pre vás a Námety navyše** – odborné minimum, zaujímavosti, hry.

K pracovnej učebnici: Človek a spoločnosť – pracovná učebnica pre 3. ročník základných škôl – 2. časť · Autori: Lukáš Zajac, Natália Kvasničková · Ilustrátorka: Katarína Gasko · Grafik: Alex Gott-Cumbers · ISBN: 978-80-974878-7-4 · Predaj: www.vinte.sk

V/NTE

Človek a spoločnosť 3

k pracovnej učebnici pre 3. ročník základných škôl – 2. časť

Príručka pre učiteľov

V súlade s novým štátnym vzdelávacím programom

PRÍRUČKA PRE UČITEĽOV

Človek a spoločnosť 3

pracovná učebnica pre 3. ročník základných škôl – 2. časť

Ako je učebnica postavená

Učebnica je členená podľa komponentov vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť. V tejto časti sa striedajú **občiansky, eticko-osobnostný a geografický** komponent; na konci sú námety na prácu vonku, projekt a prácu v obci. Komponenty sú v učebnici aj v jednotlivých lekciiach navzájom prepojené.

Učebnica – rovnako ako celá sada troch učebníc pre 1. cyklus z vydavateľstva VINTE – pokrýva celý povinný obsah predmetu podľa nového Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) z roku 2023. Každý cieľ a výkonový štandard ŠVP je v učebnici zastúpený, a preto učebnice získali doložku ministerstva školstva. Aktivity a texty rozvíjajú aj všetky spôsobilosti podľa obsahových štandardov.

Lekcie, ktoré nie sú plne v súlade so ŠVP, sú viditeľne označené v pravej dolnej časti dvojstrany učebnice. Zaradili sme ich, lebo sú praktické a dôležité pre život žiakov. Návrh TVVP pre všetky tri učebnice nájdete na našom webe.

Naše ciele

Žiaci veľkú časť učiva objavujú riešením problémov – problémovo orientovaným učením. Aby to dokázali, potrebujú si zároveň osvojiť základné poznatky. Čisté objavovanie bez nich je menej účinné, najmä u žiakov, ktorí ešte neovládajú základné pojmy. Odporúčame preto model, v ktorom učiteľ dáva jasné vedenie a zároveň podporuje vlastné uvažovanie, skúmanie a tvorbu žiakov.

Pre vás je dôležité vedieť, ako žiaci o učive premýšľajú a kde sa často mýlia. S tým vám má príručka pomôcť – preto pri každej lekcii nájdete aj typické výroky žiakov.

Úlohy vychádzajú zo skutočného života žiakov. Žiaci si poznatky overujú, prepájajú so životom a používajú v praktických situáciách. Hoci to učebnica vždy nezdôrazňuje, odporúčame čo najviac úloh riešiť **vo dvojiciach alebo v skupinách**; dajú sa riešiť aj samostatne.

Ako vyzerá hodina podľa príručky

Každá lekcija je rozvrhnutá na 40 minút a 5 minút rezervy. Mapa hodiny ukazuje kroky, ich čas a pomôcky; čísla krokov zodpovedajú úlohám v učebnici. Ak vám čas nevyjde, siahnite po rezerve alebo niektorú úlohu presuňte na ďalšiu hodinu – učebnica funguje aj vtedy, keď sa hodina nestihne celá.

Na konci hodiny pomôže krátka otázka a semafor zistiť, kto učivu rozumie, kto čiastočne a kto potrebuje ešte pomoc. Námety navyše sú voliteľné; bodka pri nich hovorí, či si vyžadujú prípravu.

AKO ČITAŤ PRÍRUČKU

Každá lekcija spracovaná na samostatnej dvojstrane, ktorú si môžete ľahko vytlačiť.

Ak máte len minútu, prečítajte si **zhrnutie lekcije** a **mapu hodiny**. Všetko ostatné je poruke, keď to potrebujete.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ 3 · 2. časť · Ľudia a práca · UČEBNICA S: 4 – 5 · 1. VYUČOVACIA HODINA

1 mestnania

2 **10 min**

3 **5 min**

4 **10 min**

5 **5 min**

6 **5 min**

7 **5 min**

8 **5 min**

9 **5 min**

10 **5 min**

Nasledujúca lekcija: Bez spolupráce to nejde

1 **10 min**

2 **5 min**

3 **5 min**

4 **5 min**

5 **5 min**

6 **5 min**

7 **5 min**

8 **5 min**

9 **5 min**

10 **5 min**

11 **5 min**

12 **5 min**

13 **5 min**

14 **5 min**

15 **5 min**

16 **5 min**

17 **5 min**

18 **5 min**

19 **5 min**

20 **5 min**

21 **5 min**

22 **5 min**

23 **5 min**

24 **5 min**

25 **5 min**

26 **5 min**

27 **5 min**

28 **5 min**

29 **5 min**

30 **5 min**

31 **5 min**

32 **5 min**

33 **5 min**

34 **5 min**

35 **5 min**

36 **5 min**

37 **5 min**

38 **5 min**

39 **5 min**

40 **5 min**

41 **5 min**

42 **5 min**

43 **5 min**

44 **5 min**

45 **5 min**

46 **5 min**

47 **5 min**

48 **5 min**

49 **5 min**

50 **5 min**

51 **5 min**

52 **5 min**

53 **5 min**

54 **5 min**

55 **5 min**

56 **5 min**

57 **5 min**

58 **5 min**

59 **5 min**

60 **5 min**

61 **5 min**

62 **5 min**

63 **5 min**

64 **5 min**

65 **5 min**

66 **5 min**

67 **5 min**

68 **5 min**

69 **5 min**

70 **5 min**

71 **5 min**

72 **5 min**

73 **5 min**

74 **5 min**

75 **5 min**

76 **5 min**

77 **5 min**

78 **5 min**

79 **5 min**

80 **5 min**

81 **5 min**

82 **5 min**

83 **5 min**

84 **5 min**

85 **5 min**

86 **5 min**

87 **5 min**

88 **5 min**

89 **5 min**

90 **5 min**

91 **5 min**

92 **5 min**

93 **5 min**

94 **5 min**

95 **5 min**

96 **5 min**

97 **5 min**

98 **5 min**

99 **5 min**

100 **5 min**

101 **5 min**

102 **5 min**

103 **5 min**

104 **5 min**

105 **5 min**

106 **5 min**

107 **5 min**

108 **5 min**

109 **5 min**

110 **5 min**

111 **5 min**

112 **5 min**

113 **5 min**

114 **5 min**

115 **5 min**

116 **5 min**

117 **5 min**

118 **5 min**

119 **5 min**

120 **5 min**

121 **5 min**

122 **5 min**

123 **5 min**

124 **5 min**

125 **5 min**

126 **5 min**

127 **5 min**

128 **5 min**

129 **5 min**

130 **5 min**

131 **5 min**

132 **5 min**

133 **5 min**

134 **5 min**

135 **5 min**

136 **5 min**

137 **5 min**

138 **5 min**

139 **5 min**

140 **5 min**

141 **5 min**

142 **5 min**

143 **5 min**

144 **5 min**

145 **5 min**

146 **5 min**

147 **5 min**

148 **5 min**

149 **5 min**

150 **5 min**

151 **5 min**

152 **5 min**

153 **5 min**

154 **5 min**

155 **5 min**

156 **5 min**

157 **5 min**

158 **5 min**

159 **5 min**

160 **5 min**

161 **5 min**

162 **5 min**

163 **5 min**

164 **5 min**

165 **5 min**

166 **5 min**

167 **5 min**

168 **5 min**

169 **5 min**

170 **5 min**

171 **5 min**

172 **5 min**

173 **5 min**

174 **5 min**

175 **5 min**

176 **5 min**

177 **5 min**

178 **5 min**

179 **5 min**

180 **5 min**

181 **5 min**

182 **5 min**

183 **5 min**

184 **5 min**

185 **5 min**

186 **5 min**

187 **5 min**

188 **5 min**

189 **5 min**

190 **5 min**

191 **5 min**

192 **5 min**

193 **5 min**

194 **5 min**

195 **5 min**

196 **5 min**

197 **5 min**

198 **5 min**

199 **5 min**

200 **5 min**

201 **5 min**

202 **5 min**

203 **5 min**

204 **5 min**

205 **5 min**

206 **5 min**

207 **5 min**

208 **5 min**

209 **5 min**

210 **5 min**

211 **5 min**

212 **5 min**

213 **5 min**

214 **5 min**

215 **5 min**

216 **5 min**

217 **5 min**

218 **5 min**

219 **5 min**

220 **5 min**

221 **5 min**

222 **5 min**

223 **5 min**

224 **5 min**

225 **5 min**

226 **5 min**

227 **5 min**

228 **5 min**

229 **5 min**

230 **5 min**

231 **5 min**

232 **5 min**

233 **5 min**

234 **5 min**

235 **5 min**

236 **5 min**

237 **5 min**

238 **5 min**

239 **5 min**

240 **5 min**

241 **5 min**

242 **5 min**

243 **5 min**

244 **5 min**

245 **5 min**

246 **5 min**

247 **5 min**

248 **5 min**

249 **5 min**

250 **5 min**

251 **5 min**

252 **5 min**

253 **5 min**

254 **5 min**

255 **5 min**

256 **5 min**

257 **5 min**

258 **5 min**

259 **5 min**

260 **5 min**

261 **5 min**

262 **5 min**

263 **5 min**

264 **5 min**

265 **5 min**

266 **5 min**

267 **5 min**

268 **5 min**

269 **5 min**

270 **5 min**

271 **5 min**

272 **5 min**

273 **5 min**

274 **5 min**

275 **5 min**

276 **5 min**

277 **5 min**

278 **5 min**

279 **5 min**

280 **5 min**

281 **5 min**

282 **5 min**

283 **5 min**

284 **5 min**

285 **5 min**

286 **5 min**

287 **5 min**

288 **5 min**

289 **5 min**

290 **5 min**

291 **5 min**

292 **5 min**

293 **5 min**

294 **5 min**

295 **5 min**

296 **5 min**

297 **5 min**

298 **5 min**

299 **5 min**

300 **5 min**

301 **5 min**

302 **5 min**

303 **5 min**

304 **5 min**

305 **5 min**

306 **5 min**

307 **5 min**

308 **5 min**

309 **5 min**

310 **5 min**

311 **5 min**

312 **5 min**

313 **5 min**

314 **5 min**

315 **5 min**

316 **5 min**

317 **5 min**

318 **5 min**

319 **5 min**

320 **5 min**

321 **5 min**

322 **5 min**

323 **5 min**

324 **5 min**

325 **5 min**

326 **5 min**

327 **5 min**

328 **5 min**

329 **5 min**

330 **5 min**

331 **5 min**

332 **5 min**

333 **5 min**

334 **5 min**

335 **5 min**

336 **5 min**

337 **5 min**

338 **5 min**

339 **5 min**

340 **5 min**

341 **5 min**

342 **5 min**

343 **5 min**

344 **5 min**

345 **5 min**

346 **5 min**

347 **5 min**

348 **5 min**

349 **5 min**

350 **5 min**

351 **5 min**

352 **5 min**

353 **5 min**

354 **5 min**

355 **5 min**

356 **5 min**

357 **5 min**

358 **5 min**

359 **5 min**

360 **5 min**

361 **5 min**

362 **5 min**

363 **5 min**

364 **5 min**

365 **5 min**

366 **5 min**

367 **5 min**

368 **5 min**

369 **5 min**

370 **5 min**

371 **5 min**

372 **5 min**

373 **5 min**

374 **5 min**

375 **5 min**

376 **5 min**

377 **5 min**

378 **5 min**

379 **5 min**

380 **5 min**

381 **5 min**

382 **5 min**

383 **5 min**

384 **5 min**

385 **5 min**

386 **5 min**

387 **5 min**

388 **5 min**

389 **5 min**

390 **5 min**

391 **5 min**

392 **5 min**

393 **5 min**

394 **5 min**

395 **5 min**

396 **5 min**

397 **5 min**

398 **5 min**

399 **5 min**

400 **5 min**

401 **5 min**

402 **5 min**

403 **5 min**

404 **5 min**

405 **5 min**

406 **5 min**

407 **5 min**

408 **5 min**

409 **5 min**

410 **5 min**

411 **5 min**

412 **5 min**

413 **5 min**

414 **5 min**

415 **5 min**

416 **5 min**

417 **5 min**

418 **5 min**

419 **5 min**

420 **5 min**

421 **5 min**

422 **5 min**

423 **5 min**

424 **5 min**

425 **5 min**

426 **5 min**

427 **5 min**

428 **5 min**

429 **5 min**

430 **5 min**

431 **5 min**

432 **5 min**

433 **5 min**

434 **5 min**

435 **5 min**

436 **5 min**

437 **5 min**

438 **5 min**

439 **5 min**

440 **5 min**

441 **5 min**

442 **5 min**

443 **5 min**

444 **5 min**

445 **5 min**

446 **5 min**

447 **5 min**

448 **5 min**

449 **5 min**

450 **5 min**

451 **5 min**

452 **5 min**

453 **5 min**

454 **5 min**

455 **5 min**

456 **5 min**

457 **5 min**

458 **5 min**

459 **5 min**

460 **5 min**

461 **5 min**

462 **5 min**

463 **5 min**

464 **5 min**

465 **5 min**

466 **5 min**

467 **5 min**

468 **5 min**

469 **5 min**

470 **5 min**

471 **5 min**

472 **5 min**

473 **5 min**

474 **5 min**

475 **5 min**

476 **5 min**

477 **5 min**

478 **5 min**

479 **5 min**

480 **5 min**

481 **5 min**

482 **5 min**

483 **5 min**

484 **5 min**

485 **5 min**

486 **5 min**

487 **5 min**

488 **5 min**

489 **5 min**

490 **5 min**

491 **5 min**

492 **5 min**

493 **5 min**

494 **5 min**

495 **5 min**

496 **5 min**

497 **5 min**

498 **5 min**

499 **5 min**

500 **5 min**

501 **5 min**

502 **5 min**

503 **5 min**

504 **5 min**

505 **5 min**

506 **5 min**

507 **5 min**

508 **5 min**

50

Reflexia a metakognícia

Pri každej lekcii sú dve otázky na reflexiu a metakogníciu. Pomáhajú žiakom pochopiť, ako sa učia, čo sa pri učení deje a prečo je učivo dôležité.

Metakognícia

je premýšľanie o vlastnom myslení a učení: ako som sa to naučil, čo mi pomohlo, čo mi robilo ťažkosti a ako sa zlepším.

Reflexia

je chvíľa, keď žiak vedome premýšľa o svojich skúsenostiach, hodnotí ich a hľadá, ako to nabudúce urobiť lepšie.

Takéto otázky pomáhajú žiakom:

- uvedomiť si, čo im ide a čo ešte potrebujú precvičiť,
- spájať učivo s každodenným životom – s obcou, rodinou, vlastnými skúsenosťami,
- preberať zodpovednosť za vlastný pokrok,
- učiť sa efektívnejšie a s väčším porozumením.

Otázky neslúžia na známkovanie. Stačí krátka ústna odpoveď. Cieľom je, aby si žiak uvedomil, ako sa učí, nie aby odpovedal „správne“.

Citlivé témy

Viacere lekcie sa dotýkajú rodiny, práce rodičov, peňazí či zdravia. Situácia žiakov doma môže byť náročná – rodič môže byť bez práce, chorý alebo sa starať o niekoho blízkeho. Nikoho nenúťte hovoriť o rodine, ponúknite vždy aj možnosť odpovedať všeobecne alebo „neviem“ a nevytvárajte rebríčky lepších a horších ľudí, povolání či rodín. Upozornenia nájdete priamo v mape hodiny pri konkrétnej lekcii.

Pomôžte nám zlepšovať sa

Budeme radi, ak sa o nápady a skúsenosti z používania učebnice podelíte na redakcia@vinte.sk. Pomôžete nám opraviť prípadné chyby a pripraviť lepšie učebnice. Niektoré menšie chyby sme už v príručke označili; v ďalšej dotlači učebnice budú odstránené.

Obsah

Úvod	
Ako je učebnica postavená · Naše ciele · Ako čítať príručku	2
Reflexia a metakognícia · Citlivé témy	4
Občiansky komponent	
Zamestnania	6
Bez spolupráce to nejde	8
Tovar alebo služba?	10
Koľko to stojí?	12
Plánujeme školský výlet	14
Moje, naše, spoločné	16
Ako šetriť zdroje našej planéty?	18
Zdravé prostredie pre zdravý život	20
Môžeme to zmeniť	22
Sila pomoci	24
Eticko-osobnostný komponent	
Ľudia, ktorí zmenili svet	26
Milan Rastislav Štefánik	28
Čo sme sa už naučili?	30
Geografický komponent	
Počasie a podnebie	32
Na cestách – blízko aj ďaleko	34
Aké dopravné prostriedky sú najlepšie?	36
Život na dedine a život v meste	38
Všade dobre, doma najlepšie	40
Ako žijú ľudia v rôznych kútoch sveta	42
Na bicykli bezpečne	44
Čo sme sa už naučili?	46
Občiansky komponent	
Médiá okolo nás	48
Ako sa šíria informácie?	50
Ako sa správať v online svete?	52
Je to pravda?	54
Reklama	56
Vytvorme vlastnú rozhlasovú reklamu!	58
Čo sme sa už naučili?	60
Námety na prácu vonku, projekt a prácu v obci	
Stúpame krok za krokom · Čo si všimneme, keď sa dobre pozeráme?	62
Čo si o tom myslíme?	64

Zamestnania

Prienik so ŠVP VIE/DOKÁŽE

vysvetliť, prečo ľudia vykonávajú rôzne povolania

VÝKONOVÝ ŠTANDARD – ŽIAK

mať prehľad o významných prírodných, kultúrnych a historických prvkoch vo svojom okolí

CIEL

1. Identifikovať javy, procesy, udalosti a osoby významné pre život žiaka, komunitu a obec.

CIEL

2. S pomocou učiteľa využívať základné metódy získavania, analýzy a interpretácie informácií, osvojiť si základy spolupráce v skupine.

Obsahový štandard

Spoznávanie rôznych povolani so základným opisom ich pracovnej náplne.

Pojmy

povolanie (v lekcii aj zamestnanie)

mzda

Zhrnutie lekcie Žiaci spoznajú rôzne povolania a zistia, že každé z nich niekomu pomáha – aj to, ktoré nie je vidieť ani nie je dobre zaplatené.

?

Kto čo robí?

Začnite tým, čo žiaci poznajú:

„Koho stretnete cestou do školy, kto práve pracuje?“

Predavačku, vodiča autobusu, školníka...

Môžete sa opýtať aj „Kde pracujú vaši rodičia?“ – no len dobrovoľne, aj „neviem“ je dobrá odpoveď.

Niektorí žiaci ani nevedia presne opísať, čo rodičia robia – povedia „pracuje z domu“, „na počítači“ alebo „niečo predáva“. Aj to stačí.

Potom spolu prečítajte úvodný text a zastavte sa pri dvoch slovách v krúžku:

- práca** má viac mien – zamestnanie aj povolanie,
- mzda** je to, čo za prácu dostaneme; žiaci poznajú skôr slovo *výplata*.

1

Mesto plné práce

Vo dvojiciach hľadajú na obrázku ľudí pri práci. Povolanie spoznajú podľa toho, čo človek robí, kde je a čo má na sebe – uniformu, nástroje.

Pri každom sa neuspokojte len s názvom, pýtajte sa ďalej:

- „Komu tento človek pomáha?“
- „Čo by sa stalo, keby tu nebol?“

Keď žiak povie „ten, čo hasí oheň“, prijmite to a doplňte slovo *hasič*. Povzbudzujte celé vety: „*Hasič pomáha ľuďom, keď...*“

Žiaci si tak rozšíria slovnú zásobu a vidia, že každá práca má v obci svoju úlohu.

Povolania sú vpísané priamo v obrázku.

Pre vás

Učebnica zámerne nehodnotí, ktoré povolanie je „lepšie“. Výška mzdy hovorí o tom, koľko práce na trhu chýba alebo koľko rokov treba študovať – nie o tom, ako veľmi ju potrebujeme.

Pamätajte aj na prácu bez mzdy: starostlivosť o deti a domácnosť, opatrovanie chorých či starých rodičov, dobrovoľníctvo.

Pre zvedavých žiakov: Hrnčiari a liečitelia tu boli už pred tisíckami rokov. Programátori len asi 75 rokov.

Zamestnania

Väčšina dospelých chodí do práce alebo podniká. Prácou zarábajú na život pre seba a svoju rodinu. Aby sme raz mohli vykonávať určitú **prácu**, musíme sa veľa učiť a zlepšovať sa. Za rôzne práce dostávajú ľudia rôznu **mzdu**. Aj menej platené povolania môžu byť rovnako dôležité ako tie, ktoré sú lepšie ohodnotené.

Voláme ju aj **zamestnanie** alebo **povolanie**.

Mzda (plat, výplata) je peňažná odmena, ktorú človek dostane za svoju prácu.

1

Pomenuj povolania na obrázkoch a porozprávaj, čo je ich úlohou.

Čo možno žiaci povedia

Lekár je najdôležitejší, lebo najviac zarába.

Vy: „Áno, lekár robí veľmi dôležitú prácu. No rovnako dôležité sú aj iné povolania. Rebríček najdôležitejších neexistuje – takto sa práca hodnotiť nedá.“

Moja mama nepracuje, je doma.

Vy: „Za prácu doma sice nikto nedostane peniaze, ale je veľmi dôležitá, hoci ju často nikto neocení. Niekedy sa takto ľudia starajú aj o chorých alebo o starých rodičov.“

Smetiarom budeš, keď sa nebudeš učiť.

Vy: „Čo by sa stalo, keby týždeň nechodili?“

Youtuber nie je ozajstná práca.

Vy: „Čo robí celý deň? Kto mu platí?“

MAPA HODINY

5'

Kto čo robí?

pastelky
úloha 4

10'

Mesto plné práce

pastelky
úloha 4

5'

Čo sa mi páči

tabuľa
reťaz následkov

8'

Keby ich nebolo

tabuľa
reťaz následkov

7'

Práca snov

tabuľa
reťaz následkov

5'

Rozhovor a záver

kartičky povolaní
voliteľné - pantomima

+5'

rezerva

kartičky povolaní
voliteľné - pantomima

1

Nie všetci rodičia pracujú. Nikoho nenúťte hovoriť o práci doma – rodič môže byť nezamestnaný, dlhodobo na PN, starať sa o chorého člena rodiny, mať zdravotné či iné osobné ťažkosti alebo prácu, o ktorej žiak nechce hovoriť.

2

Na obrázku zakrúžkuj tri povolania, ktoré sa ti najviac páčia. Napiš ďalšie povolania, ktoré poznáš a na obrázku chýbajú:

Například: **FUTBALISTKA, PROGRAMÁTOR, TAXIKÁR, VETERINÁRKA**

3

Čo by sa stalo, ak by neexistovali tieto zamestnania? Ako by ovplyvnilo náš život, ak by sme nemali:

1. smetiari

Například: **VŠADE BY BOL ODPAD A ZÁPACH, ĽUDIA BY OCHORELI**

2. lekárov a zdravotné sestry

Například: **CHORÍ A ZRANENÍ BY SA NEUZDRAVILI**

3. kaderníkov

Například: **KAŽDÝ BY SA STRIHAL SÁM**

4. poľnohospodárov

Například: **NEBOLO BY DOSŤ JEDLA**

4

Nakresli zamestnanie tvojich snov:

Čo musíš urobiť pre to, aby sa ti tento sen splnil:

Například: **MUSÍM VEĽA SPIEVAŤ A TRÉNOVAŤ**

?

1. Ktoré zamestnania sa vykonávajú vo vnútri, ktoré vonku a ktoré na cestách? Nájdi ich na obrázku.

2. Aké súčasné zamestnania ešte neexistovali, keď boli tvoji rodičia v detskom veku?

Na rozhodnutie, čím chceš byť, máš ešte veľa času. Mnohí ľudia v živote vystriedajú viacero zamestnaní. Dôležité je stále sa učiť nové veci. Čím viac sa naučíš a čím viac zručností získaš, tým ľahšie si nájdeš prácu, ktorá ťa bude baviť a naplňať. Každé povolanie je iné – niektoré pomáhajú ľuďom, iné objavujú nové veci, niečo vyrábajú alebo chránia prírodu.

5

2

Čo sa mi páči

Povedzte nahlas, že tu nie je správna ani zlá odpoveď. Ide o to, aby žiaci pomenovali, čo ich baví, a vedeli to zdôvodniť.

Pri dopĺňaní pomôžte otázkou: „Kto pracuje s počítačom? Kto pomáha v škole, ale nie je učiteľ?“

„Páči sa mi práca hasiča, lebo zachraňuje ľudí.“

„Chcela by som byť veterinárka, lebo mám rada zvieratá.“

3

Keby ich nebolo

Jedno povolanie rozoberte spolu na tabuli ako reťaz: *nie sú smetiari → hromadí sa odpad → zapácha → ľudia ochorejú*.

Ostatné skúsia skupiny samy. Žiaci tak zistia, že aj nenápadná práca drží svet pokope.

Výsledky nechajte prezentovať vybraných žiakov a ostatných nechajte o téme diskutovať.

4

Práca snov

Fantázia je vítaná – dôležitá je chuť, nie realizmus. Pri pravom okienku pomáhajte otázkou „Čo by si sa musel naučiť?“

Žiaci tak plánujú: čo ma baví, čo už viem, čo sa ešte naučím.

„Chcem byť spevák – musím veľa spievať a trénovať.“

„Chcem byť pilot – musím sa učiť jazyky a matematiku.“

?

Rozhovor a záver

1. **Vnútri:** kaderník, mäsiarka, čašníčka, lekárka, zdravotná sestra, programátor, úradníčky, montéri, herečka, učiteľ.

Vonku: murár, smetiár, poľnohospodár, hasič.

Na cestách: vodička autobusu, policajtká, hasič.

2. Žiakov prekvapí, čo ich rodičia v detstve nepoznali: **tvorca online hier, youtuber, influencer, programátor aplikácií, kuriér s jedlom, vodič Bolt či Uber, tvorca podcastov, montér solárnych panelov, veterných turbín či tepelných čerpadel**. Záverečný rámček dole v učebnici prečítajte nahlas na záver.

Námety navyše

- Pantomima povolaní.** Žiak predvádza prácu bez slov, ostatní hádajú. Pripravte si vopred kartičky s povolaniami. Hodí sa aj na začiatok ďalšej hodiny.
- Host' v triede.** Pozvite školníčku, kuchárku alebo ochotného rodiča, nech žiakom porozpráva, ako vyzerá jeho pracovný deň.
- Most k ďalšej lekcii:** „Kto všetko pracoval na твоjich raňajkách?“
- Úloha na doma:** opýtaj sa niekoho dospelého, čo ho na jeho práci baví.

bez prípravy

treba pomôcky alebo prácu na inej hodine

úloha na doma

6

7